

**MESLEK YÜKSEKOKULLARININ KARIYER ÇALIŞMALARINI İLE
ÜNİVERSİTE ADAYLARINA KATKILARI: HARRAN ÜNİVERSİTESİ
HİLVAN MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ**

**CONTRIBUTIONS TO UNIVERSITY CANDIDATES WITH CAREER
STUDIES OF VOCATIONAL SCHOOLS: UNIVERSITY OF HARRAN,
EXAMPLE OF HILVAN VOCATIONAL SCHOOL**

İbrahim Hakkı ARSLAN², Hasan BAKIRCI³, Emine AYTAR⁴

Öz'

Üniversiteler genel olarak bilimsel bilgi üreten ve yayan kuruluşlar olmalarının yanı sıra bölgesel kalkınmanın da temel dinamiklerinden biri olarak kabul edilmişlerdir. Tarihsel süreci içerisinde değişik misyonlar yüklenmiş olan meslek yüksekokulları, ilçelerin pek çok alanda gelişimine de katkı sağlamaktadır. Bu çalışma, Hilvan Meslek Yüksekokulu'nun, üniversite adaylarının eğitim hayatına, sosyal ve kişisel gelişimlerine katkılarını ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Hilvan Belediyesi bünyesindeki Bilgi Evi'ne kayıtlı üniversite adaylarını kapsamaktadır. Örneklem büyüklüğü belirlenirken 150 olarak bilinen evren büyüklüğü için, %5 hata oranı ile evreni temsil edebilecek 91 deneye ulaşılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı araştırmacılar tarafından geliştirilen 15 soruluk anket formudur. Anket analizinde SPSS 18 paket program ile veriler analiz edilmiştir. Çalışmada her bir ifade için güvenilirlik testi yapılmış ve Ki-kare testi kullanılmıştır. Analizlerde akademisyenlere karşı önyargı ile ders ortamına karşı önyargı, kişinin sosyalleşmesi ile özgüveni ve üniversiteli olma isteği ile özgüvenleri arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özgüven, Önyargı, Sosyalleşme, Motivasyon.

Abstract

Universities are accepted as one of the basic dynamics of development together with their being the institutions which generate and spread the knowledge as usually. Vocational schools which have different missions in the historical process contribute to the development of many area of the

¹ MESTEK 2017 4. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal ve Teknik Bilimler Kongresi 11-13 Mayıs 2017, BURDUR

² Öğr. Gör., Harran Üniversitesi, Hilvan Meslek Yüksekokulu - iha@harran.edu.tr

³ Öğr. Gör., Harran Üniversitesi, Hilvan Meslek Yüksekokulu - hasanbakirci@harran.edu.tr

⁴ Öğr. Gör., Harran Üniversitesi, Hilvan Meslek Yüksekokulu - emineaytar@harran.edu.tr

counties. This study was carried out in order to measure, of Hilvan Vocational School, the contribution of the university candidates to the education life, social and personal development. The research involves universty candidates belonging to Bilgi Evi within the Hilvan municipality. When determining the size of the sample, for the size of the universe known as 150, the 91 subject have been reached which can represent the universe with an error rate of 5%. The data collection instruments that used in the study consisted of a questionnaire with 15 questions developed by the researchers. Data were analyzed by using the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 18. In the study, the reliability test was performed for each phrase and Chi-square test was used. In the analyses, it was determined that there is a relationship between the prejudice against the course ambient and academicians. it was also detected that there is a relationship between self-confidence and the socialization of the person. it was also determined that there is a relationship between the desire to be a university student and self-confidence.

Keywords: Selfconfidence, Prejudice, socialization, motivation.

1. GİRİŞ

Tarihsel gelişimi içerisinde farklı misyonlar yüklenmiş olan meslek yüksekokulları, günümüzde sanayi, hizmet sektörü ve ticaretin ihtiyaç duyduğu, alanlarında yeterli bilgi ve beceriye sahip ara elemanların yetiştirilmesi amacıyla kurulmuş mesleki ve teknik eğitim sisteminin en önemli bileşeni olan yükseköğretim kurumlarından (Alkan vd., 2014:140). Aslında 20. yüzyılın 2. yarısında üniversitelere genel olarak bilinen bilimsel işlevlerinin yanında, ekonomik ve toplumsal yeni görevler de yüklenmiştir. Üniversiteler genel anlamda kalkınmanın temel dinamiklerinden biri olarak da kabul edilmişlerdir. Bu noktada meslek yüksekokulları da bu süreç içerisinde toplumu daha iyi bir seviyeye taşıma sorumluluğu içinde olan üniversitelerin ve yükseköğrenimin daha geniş topluluklara ulaşmasını sağlayan en önemli araçlar olarak görülmektedirler (Yıldız ve Talih, 2011:287). Saylan, Toplum ile üniversite arasındaki ilişkiyi şu şekilde açıklamaktadır: ‘Üniversite ile toplum ayrılamaz, birbirleri için var olan iki oluşumdur. Birinin yokluğu veya kopukluğu ötekinin gelişimini önler ve her ikisinin de güdük kalmasına yol açar. Üniversiteler önce kendi toplumlarıyla sonra da tüm dünya ile bütünleşebildikleri ölçüde gelişmelerini sürdürmektedirler, çünkü üniversiteler toplumlarını ve dünyayı daha ileriye götürmek için oluşturulmuş kurumlardır’ (Saylan, 1990:31).

Meslek yüksekokullarının hedef ve fonksiyonlarının yalnız eğitim-öğretim ve bilgi transferi ile sınırlandırılması yanlış bir algıdır. Yüksek Öğretim Kanununda, yükseköğretim kurumlarının asıl görevlerinden bir tanesinin, ülkenin sosyal, ekonomik, kültürel ve bilimsel açıdan ilerlemesi ve gelişmesi için ilgili sorunların çözümüne katkıda bulunmak amacıyla, diğer kuruluşlarla işbirliği içerisinde farklı çalışma ve araştırmalar yapılması belirtilmektedir (Kahraman ve Öktem, 2002:86; Örs, 2003:4). Yükseköğretim kurumlarına yüklenen bu görevler, meslek yüksekokulları açısından oldukça önemli ve hayatidir. Çünkü özellikle küçük yerleşim birimlerinde bulunan meslek yüksekokulları bulunduğu bölgeyle, yöre halkıyla, toplumsal, sosyal, kültürel ve ekonomik kurumlar ile daha yakın ilişkiler içerisinde bulunmaktadır. Şehirlerde yer alan büyük üniversitelerden farklı olarak, küçük yerleşim

birimlerinde yer alan üniversitelerin bölgeyi aydınlatma, çağdaştırma konusunda oldukça özel ve önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Şehirlerde kendiliğinden mevcut olan toplumsal ve kültürel faaliyetleri, taşra kentlerine üniversiteler aktarabilmektedir (Uskul, 1990:290).Bu noktada meslek yüksekokullarının amaç ve hedefleri bölgenin sosyal, sanatsal, siyasal ve kültürel gelişimine katkıda bulunarak toplumla bütünleşmektir (Örs, 2011:10).

Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak ve çağdaş bir toplum olmak için bireylerin, önemli gelişim görevlerinden bir tanesi de mesleğini belirlemesidir. Bu noktada küçük yerleşim birimlerinde yer alan meslek yüksekokullarının diğer kuruluşlarla işbirliği içerisinde gençlerin, meslek seçimi gibi önemli bir kararı oluştururken yanlarında yer alması oldukça hayati önem taşımaktadır. Bununla birlikte öğrenciler ve iş dünyası, üniversitelerden öğrencileri iş yaşamına hazırlamalarını beklemektedir (Özden, 2015:12). Üniversitenin hedef kitlelerinden biri olan liseli gençlerin üniversite algısı üzerinde yapılan bir araştırmada ‘öğrencilerin üniversiteden birinci öncelikle gerçekleştirmesini bekledikleri işlevler arasında ilk sırada mesleğe hazırlama bulunmakta (%52,5), onu kişisel gelişmenin (%21,7) izlemekte olduğu’ tespit edilmiştir (Şahin vd., 2011:452).

Kariyer, kişinin yaşamı üzerinde almış olduğu pozisyonların sırası, kişinin yaşamı boyunca edindiği işle ilgili tecrübelerin tamamı şeklinde de tanımlanabilmektedir (Decenzo ve Robbins, 2007:233). Bir bireyin mesleğini veya kariyerini seçmesi, yaşamındaki önemli aşamalardan birisini oluşturmaktadır. Meslek ve kariyer seçimi kararı, insanın yaşamı boyunca vereceği en önemli kararlardan biri olmakla birlikte, meslek seçiminin bilinçli olarak yapılması, hem bireyin hem toplumun hem de ülkenin geleceği açısından çok önemli olduğu açıktır. Çünkü birey verdiği kararlar tüm yaşantısını oluşturacak bir süreci, yaşayacağı çevreyi ve ilişkide bulunacağı kişileri de tercih etmiş olacaktır. Başka bir ifade ile kariyer ve meslek seçimi, kişinin aile gelirini, geçim tarzını, işini isteyerek yapıp yapmamasını, sorumluluk duygusunu, yeteneklerini doğru kullanma becerisini ve bu tercihinde mutlu olup olmamasını belirleyecek derecede önemli bir kararı vermiş olacaktır. Bu ifade ile insanın yaşam biçiminin de seçimi olarak ifade edilebilecek kariyer ve meslek seçimi, insan hayatının en önemli dönüm noktalarından birisini oluşturmaktadır. Bu nedenle, bireyin kariyerine ve mesleğine yönelik doğru bir tercihte bulunması, yaşamında mutlu ve başarılı olabilmesinde önemli bir önkoşul meydana getirmektedir (Batur ve Adıgüzel, 2014:348).

Önyargı, genel olarak bir konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmayıp, konu üzerinde düşünülmeden ulaşılan bir taraf tutma biçimidir (Başar, 2003:235). Bu durumu azaltmanın bir yolu, bilgi ve düşünceyi artırmak olabilir. Bilgi eksiklikleri önyargıyı arttırmaktadır. Bu durum ise ancak bilgi üretme yolu ile önlenir. Bunun için de ezberci bir yöntem değil, düşündürücü bir eğitim uygulanması gerekir. İnsan düşündükçe, bilgilerini kullanarak bilgi zincirindeki boşlukları uygun öğelerle tamamlayabilecektir. Literatür çalışmalarında da verimli düşünebilme becerileri geliştikçe, insanın önyargılı olma düzeyinin azalabileceği tespit edilmiştir (Başar, 2003:235). Bireyin bilgi birikiminin arttırmasıyla hayatta karşılaşılabileceği sorunlar ile baş edebilme yeteneği artacağından dolayı özgüvenine de olumlu bir katkı sağlayacaktır (Koç ve Gün, 2007:122). Özgüven, bireyin çevresi ile olan ilişkileri, iletişimi ve yaşantılarının algılanış şekillerine göre oluşan ve değişim gösteren bir süreçtir. Çevre tarafından olumlu olarak değerlendirilme ve kabul edilme ihtiyacının karşılanması bireyin kendini

algılama biçimini de olumlu etkilemektedir (Ekinci, 2013:64). Bu durum, kişinin yaşadığı toplumun değerler sisteminin ve ideallerinin bireye aktarılarak kendisinden beklenen rolleri, tutumları ve davranış yapılarını, toplumsal etkileşim için gerekli becerileri, benlik ve kimlik duygusunu kazanma, içinde yaşadığı kültürü içselleştirme süreci içerisinde sosyalleşme olgusunu da ortaya çıkarmaktadır (Memduhoğlu, 2008:153)

Çağdaş eğitim düzeyine ulaşabilmek için bir yükseköğretim kurumu olan meslek yüksekokullarına, üniversiteye giriş sınavlarına hazırlanan yükseköğretim adayları özelinde de bazı görevlerin düştüğü açıktır. Üniversite adaylarının, varsa yükseköğretim kurumuna olan önyargılarını yıkmak, sınav motivasyonlarını ve özgüvenlerini artırmak noktasında üniversiteler önemli katkı sunmalıdır. Bu noktada adaylarla sosyal diyalog kurmak ve onlarla sosyalleşmek büyük önem arz etmektedir. Bu anlamda üniversitenin yerel birimi olan meslek yüksekokullarının, buldukları ilçelerdeki üniversite adaylarına kariyer gezileri, mesleki bilgilendirme eğitim seminerleri ve sosyal geziler düzenlemeleri yerinde bir metot olacaktır. Bu yolla üniversitelerin eğitim verdikleri bölümler ve programlar hakkında bilgiler vermek ve üniversitelerin sosyal yönünü göstererek adayları, meslek dalları hakkında bilgilendirmek ve sosyal etkinliklerle üniversitenin kültürel ve sosyal yönünü tanıtmak üniversitelerin eğitimsel, kültürel ve toplumsal görevleri arasında yer almaktadır. Çalışmamızda bu bağlamda gerçekleştirdiğimiz bir alan araştırmasına yer verilmektedir.

2. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, meslek yüksekokullarının bulunduğu bölgedeki üniversite adaylarına yapmış olduğu katkılar ele alınarak, Harran Üniversitesi Hilvan Meslek Yüksekokulu örnek olarak ele alınmıştır. Çalışmanın amacı, meslek yüksekokulunun üniversite adaylarının eğitim hayatı, sosyal ve kişisel gelişimleri üzerinde katkısının olup olmadığını araştırmaktır.

2.2. Araştırmanın Evreni, Yöntemi ve Örnekleme

Araştırma, Hilvan Belediyesi bünyesindeki Bilgi Evi'ne kayıtlı üniversite adaylarını kapsamaktadır. Örneklem büyüklüğü belirlenirken, 150 olarak bilinen evren büyüklüğü için, %5 hata oranı ile evreni temsil edebilecek 91 deneye ulaşılmıştır. Araştırmanın ölçekleri, alanyazında yapılan benzer çalışmaların olmaması ve bilgi evine dönük faaliyetlerin yeni olması sebebiyle araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Araştırma ölçeği geliştirilirken, Meslek Yüksekokulu (MYO) aracılığıyla bilgi evi öğrencilerine düzenlenen etkinliklerin üniversite adaylarına katkıları analiz edilerek 16 ifadeden oluşan anket soruları oluşturulmuştur. Ölçeğin pilot denemesi, 30 üniversite adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonucunda, güvenilirliği düşürdüğü tespit edilen 1 ifade araştırma ölçeğinden çıkarılarak araştırma, 15 soru üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmada SPSS 18 Paket Program ile veriler analiz edilmiştir. Çalışmada her bir ifade için güvenilirlik testi yapılmış ve ifadeler arasındaki ilişkiyi ölçmek adına Ki-kare testi kullanılmıştır.

Araştırma, nominal ölçekli bir anket çalışması olarak ele alınmıştır. Dahası, katılımcılara her ay Meslek Yüksekokulu aracılığıyla mesleki bilgilendirme eğitim semineri ve ilgili seminerin konusu kapsamında bir kariyer gezisi düzenlenmiştir. Bu kapsamda Harran Üniversitesi Fakültelerine geziler

düzenlenmiştir. Öğrencilerin kariyer planlamalarında önemli bilgilendirmeler yapılmıştır. Daha sonra katılımcılara sosyal geziler düzenlenmesinin akabinde anket araştırması uygulanmıştır. Etkinliklerin katılımcılara olan katkılarının analiz edilmesi ve etkinliklerin katılımcılar üzerindeki etkilerini belli ölçülerde tespit etme niteliği taşımasından dolayı araştırma belli ölçülerde sosyal deneye dayalı durum tespit niteliğinde istatistiki bir çalışmadır.

2.3. Güvenilirlik Analizi

Ki-Kare testinin temel sayıtlarından olan çoklu normallik dağılımı verilerde gözlenmemiştir. Ancak, George ve Mallery (2010) her bir gözlenen değişkenlerde basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skew) değerlerinin +2 ile -2 arasında olması varsayımından hareketle normal dağılıma sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. Bu noktadan hareketle her bir değişkenin +2 ile -2 arasında basıklık ve çarpıklık değerlerine sahip olduğu gözlenmiştir. Bu nedenle verilerin normal dağıldığı varsayımına göre hareket edilmiştir (George ve Mallery, 2010).

Araştırmada sorulan her bir ifade için güvenilirlik testi uygulanmıştır. Test sonucunda, *Düzenlediğimiz kariyer günleri gezilerine katılmadan önce bir üniversite kampüs ortamında hiç buldunuz mu?* (S2) İfadesi güvenilirlik katsayısında önemli derecede düşüşe neden olduğu için analizden çıkarılmıştır. En nihayetinde 16 sorudan oluşan çalışma, 15 soru ile teste tabi tutulmuştur. Bu sorulara ait güvenilirlik katsayısı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Anket ifadelerinin güvenilirlik test sonuçları

Güvenilirlik Testi	
Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
,723	15

Cronbach’s Alpha Katsayısının değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme kriteri; $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilir (Kalaycı, 2014:405). Tablo 1 incelendiğinde ölçeğin genel güvenilirliği 0,723 olarak oldukça yüksek bulunmuştur.

2.4. Araştırma Bulguları ve Analizi

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerinden ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Çalışmanın sonuçlarını yorumlamak için SPSS 18 Paket programından yararlanılmıştır. Anket sonuçları değerlendirilirken elde edilen bulgular istatistiki analizlerden Ki-kare testi kullanılarak, tablolarla açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Katılımcıların demografik değişkenlere göre dağılımları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Özellik		Sayı	N=100 %
Yaş	18-22	91	100
Cinsiyet	Kadın	53	58.2
	Erkek	38	41.8
	Toplam	91	100
Öğretim Durumu	Ortaöğretim Mezunu	91	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin genel olarak demografik özelliklerini şu şekilde özetleyebiliriz; Tablo 2 'de de görüldüğü üzere öğrencilerin % 58,2 bayan, % 41,8 erkek; % 100'u 18-22 yaş aralığında ve tamamı ortaöğretim mezunudur.

Tablo 3. Ölçeklerin Ortalama, Standart Sapma ve Yüzdeler Değerleri

Sıra	Sorular	Ortalama Değer*	Standart Sapma	Yüzdeler Değer (%)	
				Evet (%)	Hayır (%)
S1	Düzenlediğimiz kariyer gezisi tarzındaki gezilere daha önce hiç katıldınız mı?	1.5604	.49908	44.0	56.0
S2 ^a	Düzenlediğimiz kariyer günleri gezilerine katılmadan önce bir üniversite kampüs ortamında hiç buldunuz mu?	1.4396	.49908	56.0	44.0
S3	Düzenlediğimiz kariyer günleri gezilerine katılarak bir üniversite kampüs ortamı içerisinde bulunmak üniversiteli olma isteğinizi artırdı mı?	1.2198	.41639	78.0	22.0
S4	Düzenlediğimiz etkinliklere katılma öncesi meslek tercihi konusunda kararsız mıydınız?	1.5495	.50031	45.1	54.9
S5	Düzenlediğimiz etkinliklere katılma sonrası meslek tercihi konusunda halen kararsız mısınız?	1.6750	.47434	32.5	67.5
S6	Düzenlediğimiz etkinlikler öncesi üniversite hocalarına karşı bir önyargınız (Çekinme, korku, utanma, ulaşılmaz görme vb.) var mıydı?	1.6264	.48645	37.4	62.6
S7	Üniversite hocalarıyla sosyal diyalog kurma fırsatı bulmak üniversite hocalarına karşı önyargınızı yıktı mı?	1.3143	.47101	68.6	31.4
S8	Düzenlediğimiz etkinliklere katılma sonrası ders çalışma süreniz arttı mı?	1.1099	.31449	89.0	11.0
S9	Düzenlediğimiz sosyal gezilere katılmanın sosyalleşmenize etkisi oldu mu?	1.2857	.45426	71.4	28.6
S10	Düzenlediğimiz etkinlikler öncesinde üniversite tercihleriniz arasında Harran üniversitesini düşünüyor muydunuz?	1.7253	.44885	27.5	72.5
S12	Düzenlediğimiz mesleki bilgilendirme eğitim derslerine katılmadan önce üniversite ders ortamına karşı bir önyargınız (çekinme, korku, ulaşılmaz görme, vb.) var mıydı?	1.6593	.47656	34.1	65.9
S13	Düzenlediğimiz mesleki bilgilendirme eğitim seminerlerine katılmak üniversite ders ortamına karşı önyargınızı yıktı mı?	1.2258	.42502	77.4	22.6
S14	Düzenlediğimiz kariyer gezileri ve mesleki bilgilendirme eğitim dersleri sonrası hazırladığımız puan türünde değişiklik düşündünüz mü?	1.7473	.43699	25.3	74.7
S15	Düzenlediğimiz kariyer gezileri ve mesleki bilgilendirme eğitim dersleri özgüveninizi artırdı mı?	1.1538	.36280	84.6	15.4
S16	Düzenlemiş olduğumuz bu tür etkinliklere yine katılmak ister misiniz?	1.2198	.41639	78.0	22.0

*Ortalama Değer olarak: 1 evet, 2 hayır cevabını ifade etmektedir.

^a Test sonucunda, S2 ifadesi güvenilirlik katsayısında önemli derecede düşüşe neden olduğu için analizden çıkarılmıştır.

Tablo 3 de görüldüğü üzere S1 ifadesine katılımcıların % 56'sının hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir. Bu noktada, gençlerin çoğunluğunun ilgi duydukları alanlarda bölüm tanıtımlarına katılarak meslekler hakkında bilinçlenmelerine; üniversitenin sosyal ve kültürel yaşamını, gezerek, özümleyerek, araştırarak daha yakından tanımalarına imkân oluşturulmadığı belirlenmiştir.

Yapılan çalışmada S3 maddesine katılımcıların % 78'inin evet cevabı verdiği tespit edilmiştir. Bu sonuç ile yapılan çalışmanın öğrencilerin büyük çoğunluğunun ufkunu açtığı, daha etkili ve bilinçli ders çalışmalarını sağladığı ve kampüs ortamı içerisinde yer almanın olumlu etki yaptığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların % 45'inin S4 ifadesine evet cevabı verdiği bulunmuştur. Dolayısıyla katılımcıların yaklaşık olarak yarısının meslek tercihi konusunda kararsız oldukları tespit edilmiştir. Mesleki rehberlik etkinlikleri kalabalık gruplarda yürütülmek zorunda kalındığından, öğrenciler okul danışmanlarının yürüttükleri çalışmaların yeterince etkili olmadığını ortaya koymaktadır. Literatürde bahsedildiği gibi katılımcıların bugüne kadar aldıkları danışmanlıkların yeterince etkili olmadığı sonuçlar ile paralellik göstermektedir. Öte yandan sağlıklı bir meslek kararı verebilmenin diğer bir koşulu seçenekler konusunda bilgi sahibi olmaktır. Buna bağlı olarak etkinliklere katılan üniversite adaylarının yaklaşık olarak % 68'sinin S5 maddesine hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir. Meslek tercihi konusunda kararsız olan katılımcıların çoğunluğunun düzenlemiş olduğumuz etkinlikler sonrasında kararsızlıklarının giderildiği ve artık kararsız olmadıkları saptanmıştır (Tablo 3, S5). Bu durum farklı ortaöğretim kurumlarından gelen katılımcı üniversite adaylarının (katılımcıların tamamı mezun) ortaöğretim basamağında, mesleki bilgilendirme ve bireyin geleceğe dair vizyon belirleme alanı olan rehberlik eğitiminde bazı problemler olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3 S6'da belirtildiği gibi ankete katılan öğrencilerin yaklaşık % 37'sinin etkinlikler öncesi üniversite hocalarına karşı önyargısının olduğu bulunmuştur. Buna bağlı olarak düzenlenen etkinlikler aracılığıyla üniversite hocaları ile sosyal diyalog kurma fırsatının sağlanması katılımcıların önyargılarının yıkılmasına olumlu etki yaptığı ve % 69'unun evet cevabı verdiği tespit edilmiştir (Tablo 3, S7).

Araştırmaya katılan üniversite adayı öğrencilerinin çalışmanın verimini tespit etmek amacıyla ölçekte yer alan S8 ifadesine, yaklaşık olarak % 89'unun evet cevabı verdiği tespit edilmiştir (Tablo 3, S8). Böylece etkinliklere katılımın hedefe yönelik bir davranış dizisini başlatan, teşvik eden ve moral gücü kazandırarak bireyin ders çalışma performansında olumlu bir etki yaptığı belirlenmiştir.

Üniversitelerin yerel birimi olan meslek yüksekokullarının buldukları ilçedeki üniversite adaylarına yönelik sosyal geziler düzenlemesi halinde üniversite adaylarının çoğunluğunun sosyalleşmesine katkı sağlayacağı öngörüsünün ölçek analizinde yer alan S9 ifadesine katılımcıların yaklaşık olarak % 71'inin evet cevabı vermesi ile pozitif bir katkı sağladığı tespit edilmiştir (Tablo 3, S9).

Tablo 3 S10 maddesinde görüldüğü üzere katılımcıların büyük çoğunluğunun (% 72.5) etkinliklerimiz öncesinde Harran Üniversitesini tercih etmeyi düşünmedikleri belirlenmiştir. Tablo 4 incelendiğinde yapılan etkinlik sonrasında Harran üniversitesini tercih listesine koymayı düşünmeyen katılımcıların yaklaşık olarak % 61'i kampüs ortamı, %15'i eğitim kalitesi, %11'i barınma olanakları ve %13'ü diğer olanaklar nedeniyle Harran Üniversitesini tercih listesine koymayı düşündükleri belirlenmiştir (Tablo 4, S11).

Tablo 3 S12 ele alındığında adayların yaklaşık olarak % 34'ünün üniversite ders ortamına karşı bir önyargısının olduğu tespit edilmiştir. Bu duruma bağlı olarak katılımcıların düzenlenen mesleki bilgilendirme eğitim seminerlerine katılımlarının ardından ölçekte yer alan S13 ifadesine yaklaşık olarak % 77'sinin evet cevabı vermesi ile ders ortamına karşı önyargısı olan bireylerin büyük çoğunluğunun etkinliklerimiz sonrasında üniversite ders ortamına karşı önyargılarının yıkıldığını ortaya koymaktadır.

Katılımcıların yaklaşık olarak % 25'inin kariyer gezileri ve mesleki bilgilendirme eğitim dersleri sonrası hazırlandıkları puan türünde değişiklik düşündükleri tespit edilmiştir (Tablo 3, S14). Bu bilgi ışığında katılımcı üniversite adaylarının kayda değer bir kısmının hedefledikleri meslek dalı hakkında tam olarak bilgi sahibi olmadıkları veya eksik bilgi sahibi oldukları ya da kendi ilgi alanlarına hitap edecek farklı meslek dalları hakkında bilgi sahibi olmadıkları veya eksik bilgi sahibi oldukları öngörülmektedir.

Tablo 3 S15 maddesi ele alındığında katılımcıların yaklaşık olarak % 85'inin evet cevabı verdiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla katılımcıların büyük çoğunluğunda, düzenlenen kariyer gezileri ve mesleki bilgilendirme eğitim seminerlerinin özgüvenlerini arttırdığı saptanmıştır. Bu durum doğrultusunda, üniversite adaylarının hedefledikleri ve daha farklı meslek dalları hakkında daha yakından ve detaylı bilgi sahibi olmaları halinde kendi ilgi alanlarına hitap eden meslek dalı hakkında daha net ve kararlı bir tercih noktasına geldikleri dolayısıyla hedefi daha net ve daha bilinçli bireylerin özgüvenlerinin daha yüksek olduğu öngörülmektedir.

Yapılan çalışmada katılımcıların büyük çoğunluğunun, düzenlenecek olan bu tür gezilere S16 ifadesine yaklaşık olarak % 78'nin evet cevabını vermesiyle tekrar katılmak istedikleri tespit edilmiştir (Tablo 3, S16). Bu doğrultuda, bu tür etkinliklerin katılımcıları benzer sosyal davranışlara yönlendireceği öngörülmektedir.

Tablo 4.S11 ifadesinin istatistikî analiz sonuçları

(S11) Düzenlediğimiz etkinlikler sonrasında Harran üniversitesini tercih listenize koymayı düşünme sebebiniz nedir?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Akademik kadro	1	1.1	1.5	1.5
	Kampüs ortamı	40	44.0	60.6	62.1
	Eğitim kalitesi	10	11.0	15.2	77.3
	Teknik laboratuvar ve imkânlar	5	5.5	7.6	84.8
	Sosyal olanaklar	2	2.2	3.0	87.9
	Barınma olanakları	7	7.7	10.6	98.5
	Fiziksel olanaklar	1	1.1	1.5	100.0
	Total	66	72.5	100.0	
Missing	System	25	27.5		
Total		91	100.0		

Tablo 4 S11 ele alındığında düzenlenen etkinlikler öncesi Harran üniversitesini tercih listesine koymayı düşünmeyen adayların yaklaşık olarak % 61'i kampüs ortamı, %15'i eğitim kalitesi, %11'i barınma olanakları ve %13'ü diğer olanaklardan ötürü Harran üniversitesini tercih listesine koymayı düşündükleri tespit edilmiştir.

Tablo 5. S6 ile S12 ifadeleri arasındaki Ki Kare testi sonuçları

	Value	Chi-Square Tests			
		df	Asymp. Sig. (2-sided)	ExactSig. (2-sided)	ExactSig. (1-sided)
PearsonChi-Square	11,502 ^a	1	,001		
ContinuityCorrection ^b	10,004	1	,002		
LikelihoodRatio	11,415	1	,001		
Fisher'sExact Test				,001	,001
Linear-by-LinearAssociation	11,376	1	,001		
N of ValidCases	91				

- a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,58.
b. Computed only for a 2x2 table

Tablo 5 de görüldüğü üzere, S6 ve S12 ifadelerinde yer alan etkinliklere katılmadan önce üniversite hocalarına karşı ve üniversite ders ortamına karşı önyargının bulunması ile ilgili sorular arasında Ki Kare testi uygulanmış ve test sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde % 1 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Sig. $\leq 0,01$).

Tablo 6. S7 ile S13 ifadeleri arasındaki Ki Kare testi sonuçları

	Value	Chi-Square Tests			
		df	Asymp. Sig. (2-sided)	ExactSig. (2-sided)	ExactSig. (1-sided)
PearsonChi-Square	15,000 ^a	1	,000		
ContinuityCorrection ^b	10,417	1	,001		
LikelihoodRatio	15,012	1	,000		
Fisher'sExact Test				,001	,001
Linear-by-LinearAssociation	14,250	1	0,00		
N of ValidCases	20				

- a. 3 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,00.

- b. Computed only for a 2x2 table

Tablo 6 incelendiğinde, S7 ve S13 ifadelerinde yer alan etkinliklere katıldıktan sonra üniversite hocalarına karşı ve üniversite ders ortamına karşı önyargının yıkılması ile ilgili sorular arasında Ki Kare testi uygulanmış ve test sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde sorular arasında % 1 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Sig. $\leq 0,01$).

Tablo 7. S13 ile S15 ifadeleri arasındaki Ki Kare testi sonuçları

	Value	Chi-Square Tests			
		df	Asymp. Sig. (2-sided)	ExactSig. (2-sided)	ExactSig. (1-sided)
PearsonChi-Square	7,219 ^a	1	,007		
ContinuityCorrection ^b	4,186	1	,041		
LikelihoodRatio	5,967	1	,015		
Fisher'sExact Test				,028	,028
Linear-by-LinearAssociation	6,986	1	,008		
N of ValidCases	31				

- a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,90.

- b. Computed only for a 2x2 table

Tablo 7 ele alındığında S13 ve S15 ifadelerinde yer alan sorular arasında Ki Kare testi uygulanmış ve test sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde mesleki bilgilendirme eğitim

seminerlerine katılmamanın üniversite ders ortamına karşı önyargıyı yıkması ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması arasında % 5 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Sig. $\leq 0,05$).

Tablo 8.S9 ile S15 ifadeleri arasındaki Ki Kare testi sonuçları

	Value	Chi-Square Tests		Asymp. Sig. (2-sided)	ExactSig. (2-sided)	ExactSig. (1-sided)
		Df				
Pearson Chi-Square	14,891 ^a	1		,000		
Continuity Correction ^b	12,513	1		,000		
Likelihood Ratio	13,437	1		,000		
Fisher's Exact Test					,000	,000
Linear-by-Linear Association	14,727	1		,000		
N of Valid Cases	91					

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,00.

b. Computed only for a 2x2 table

Tablo 8 incelendiğinde, S9 ve S15 ifadelerinde yer alan sosyal gezilere katılmamanın sosyalleşme üzerine etkisi ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması soruları arasında Ki Kare testi uygulanmış ve test sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde sorular arasında % 1 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Sig. $\leq 0,01$).

Tablo 9.S9 ile S16 ifadeleri arasındaki Ki Kare testi sonuçları

	Value	Chi-Square Tests		Asymp. Sig. (2-sided)	ExactSig. (2-sided)	ExactSig. (1-sided)
		Df				
Pearson Chi-Square	8,773 ^a	1		,003		
Continuity Correction ^b	7,192	1		,007		
Likelihood Ratio	8,140	1		,004		
Fisher's Exact Test					,005	,005
Linear-by-Linear Association	8,677	1		,003		
N of Valid Cases	91					

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,71.

b. Computed only for a 2x2 table

Tablo 9'da görüldüğü üzere S9 ve S16 maddelerinde sosyal gezilere katılmamanın sosyalleşme üzerine etkisi ve düzenlenen bu tür etkinliklere tekrar katılma isteği arasında Ki Kare testi uygulanmış ve test sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde sorular arasında % 5 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Sig. $\leq 0,05$).

Tablo 10.S13 ile S15 ifadeleri arasındaki Ki Kare testi sonuçları

	Value	Chi-SquareTests		ExactSig. (2-sided)	ExactSig. (1-sided)
		Df	Asymp. Sig. (2-sided)		
PearsonChi-Square	7,219 ^a	1	,007		
ContinuityCorrection ^b	4,186	1	,041		
LikelihoodRatio	5,967	1	,015		
Fisher'sExact Test				,028	,028
Linear-by-LinearAssociation	6,986	1	,008		
N of ValidCases	31				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,90.

b. Computedonly for a 2x2 table

Tablo 10 incelendiğinde S13 ve S15 ifadelerinde yer alan mesleki bilgilendirme eğitim seminerlerine katılmanın üniversite ders ortamına karşı önyargıyı yıkması ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması arasında Ki Kare testi uygulanmış ve test sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde, sorular arasında % 5 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Sig. $\leq 0,05$).

Tablo 11.S3 ile S15 ifadeleri arasındaki Ki Kare testi sonuçları

	Value	Chi-SquareTests		ExactSig. (2-sided)	ExactSig. (1- sided)
		df	Asymp. Sig. (2-sid)		
PearsonChi-Square	7,577 ^a	1	,006		
ContinuityCorrection ^b	5,768	1	,016		
LikelihoodRatio	6,518	1	,011		
Fisher'sExact Test				,012	,012
Linear-by-LinearAssociation	7,493	1	,006		
N of ValidCases	91				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,08.

b. Computedonly for a 2x2 table

Tablo 11 ele alındığında S3 ve S15 ifadelerinde yer alan bir üniversite kampüs ortamı içerisinde bulunmanın üniversiteli olma isteğini artırması ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması arasında Ki Kare testi uygulanmış ve test sonucunda elde edilen veriler analiz edildiğinde, sorular arasında % 5 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Sig. $\leq 0,05$). Katılımcıların, üniversiteli olma isteğinin artması halinde bu durumun özgüvenlerinin artmasıyla ilişkilendirildiği veya özgüvenlerinin artması halinde bu durum üniversiteli olma isteklerinin artmasıyla ilişkilendirildiği görülmüştür.

3. SONUÇ VE TARTIŞMA

Çalışmada elde edilen bulgular sonucunda, meslek yüksekokulunun üniversite adaylarının eğitim hayatı, sosyal ve kişisel gelişimleri üzerinde önemli bir katkısının olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre;

- Üniversite adaylarına kariyer gezileri düzenleme konusunda, çoğunluğunun (% 56) daha önce bu tarz gezilere hiç katılmadığı tespit edilmiştir. Böylece üniversitelerin özellikle daha kırsal bölgelerde hizmet veren birimleri bulunduğu bölgedeki üniversite adaylarına kariyer gezisi tarzında geziler düzenledikleri takdirde katılımcıların çoğunluğunun böyle bir bilgilendirme sürecine ilk defa şahit olacağı ortaya çıkmıştır.
- Katılımcıların kariyer gezilerine katılmalarının ardından üniversiteli olma isteklerinin arttığı belirlenmiştir.
- Meslek tercihi konusunda, bilinçlendirme faaliyetlerini gerçekleştirmeden önce katılımcıların yaklaşık olarak yarısının (% 45) kararsız oldukları saptanmıştır. Literatürde yapılan çalışmalarda, Kutlu (2002)'nin sınıf düzeyi yükseldikçe psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklenti düzeylerinin de arttığını, Özyürek ve Kılıç Atıcı (2016)'nın mesleki rehberlik etkinlikleri kalabalık gruplarda gerçekleştirildiğinden, okul danışmanlarının yürüttükleri çalışmaların yeterince etkili olmadığını, Çakır (2004) 'ın çalışmasında kendilerini tanıdıkları meslekler ve çeşitli çalışma alanları konusunda yeterince bilgi sahibi olmayan bireylerin kararsızlık yaşayabileceklerini, Yılmaz ve Karadeniz'in 2011 yılında yaptığı çalışmada ise bilgilendirme eksikliği konusu, özellikle orta öğretim kurumlarının rehberlik ve mesleki danışmanlık verme, mesleki yönlendirme konusunda yetersiz kaldığını gösteren tespitlerin, bu çalışma ile paralellik gösterdiği bulunmuştur.
- Çalışmada, kararsız olan katılımcıların çoğunluğunun (% 67) organize edilen etkinlikler sonrasında kararsızlıklarının giderildiği saptanmıştır. Özyürek ve Kılıç Atıcı (2016)'nın yapmış olduğu çalışmada da öğrencilerin meslek seçiminde meslek inceleme gezilerinin önemli oranda katkı sağladığını ortaya koyarak çalışmamızı destekledikleri görülmüştür.
- Çulha ve Dereli, (1987) 'nin yaptıkları araştırmada, kişilerin yaş ve sosyal statü olarak daha üstün olanlarla rahat konuşmadığını ortaya koymuştur. Çalışmada, katılımcıların kayda değer bir kısmının (%37) düzenlenen etkinlikler öncesinde akademisyenlere karşı bir önyargıya sahip oldukları tespit edilmiştir.
- Akademisyenlere karşı önyargıya sahip olan katılımcıların çoğunluğunda (%69), düzenlenen etkinlikler sonrasında hocalar ile sosyal diyalog kurma fırsatı bulunmasıyla akademisyenlere karşı önyargılarının yıkıldığı belirlenmiştir. Göregenli (2013) 'nin araştırmasında aktardığı, Allport (1954) ' un ayrımcılığı önleyen dört temel şartındaki dış grup üyeleri hakkında yeni ve doğru bilgiler edinmek, olumsuz önyargıları yıkabilir tespiti, çalışmadaki bulguları desteklemektedir.
- Etkinlikler sonrası ders çalışma süresi konusunda, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%89) ders çalışma süresinin arttığı tespit edilmiştir.
- Katılımcıların büyük çoğunluğunun (%71) sosyalleşmesine katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.
- Düzenlenen sosyal gezilere katılmanın bireylerin sosyalleşmelerine katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

- Üniversite tercihleri konusunda, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%72) etkinlik öncesinde Harran Üniversitesini tercih etmeyi düşünmedikleri belirlenmiştir. Harran Üniversitesini tercih listesine koymayı düşünmeyen katılımcıların etkinlik sonrasında çoğunluğunun (%61) üniversite kampüsünün fiziksel, sosyal ve kültürel ortamını görerek fikir değiştirdikleri ve Harran Üniversitesini tercih listelerine koymayı düşündükleri tespit edilmiştir.
- Katılımcıların kayda değer bir kısmının(%34), etkinlik öncesinde üniversite ders ortamına karşı bir önyargıya sahip oldukları belirlenmiştir. Ders ortamına karşı önyargısı olan katılımcıların büyük çoğunluğunun(%77), etkinlikler sonrasında üniversite ders ortamına karşı önyargılarının yıkıldığı tespit edilmiştir.
- Üniversite adaylarının sınava hazırlandıkları puan türleri konusunda, katılımcıların düzenlenen etkinlikler neticesinde kayda değer bir kısmının (%25), hazırlandığı üniversite giriş sınavlarının üniversite yerleştirme sınavı puan türlerine dönük çalışmalarında bir değişiklik yapmayı düşündüğü saptanmıştır. Yılmaz (2004)'ın çalışmasında, Çevre ile etkileşim neticesinde meydana gelen “benlik tasarımı” kişinin Alan/Bölüm tercihini dolayısıyla belli bir mesleğe yönelimini etkilemekte olduğu tespiti de bu çalışmayı desteklemektedir.
- Kariyer gezileri ve mesleki bilgilendirme eğitim seminerlerinin katılımcıların büyük çoğunluğunun (%85) özgüvenlerini arttırdığı saptanmıştır.
- Bu tür etkinliklerin tekrar düzenlenmesi noktasında, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%78) istekli oldukları tespit edilmiştir.
- Etkinliklere katılmadan önce üniversite hocalarına karşı ve üniversite ders ortamına karşı önyargı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- Etkinliklere katıldıktan sonra üniversite hocalarına ve üniversite ders ortamına karşı önyargı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- Mesleki bilgilendirme eğitim seminerlerine katılmanın üniversite ders ortamına karşı önyargıyı yıkması ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- Sosyal gezilere katılmanın sosyalleşme üzerine etkisi ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Özpolat (2010)' in yaptığı araştırmada, sosyalleşme çocukta özgüven hissini geliştirir tespiti de analiz sonucunu desteklemektedir.
- Sosyal gezilere katılmanın sosyalleşme üzerine etkisi ve düzenlenen bu tür etkinliklere tekrar katılma isteği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- Mesleki bilgilendirme eğitim seminerlerine katılmanın üniversite ders ortamına karşı önyargıyı yıkması ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- Bir üniversite kampüs ortamı içerisinde bulunmanın üniversiteli olma isteğini artırması ve kariyer gezileri ile mesleki bilgilendirme eğitim derslerinin özgüveni artırması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Meslek yüksekokullarının temel görevi, sadece öğrencilerin eğitimini sağlamak, ara eleman yetiştirmek olarak bilinmektedir. Aslında, bu meslek yüksekokullarının rutin görevidir. Bu ana görevlerin yanı sıra; yörenin toplumsal, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmak ve bu amaçla projeler hazırlamak ve bunları diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak uygulamak vb. gibi görevleri de bulunmaktadır.

Meslek yüksekokullarının üniversite adaylarına dönük, düzenli olarak mesleki bilgilendirme eğitim seminerleri, kariyer gezileri ve sosyal geziler düzenleyerek üniversitelerin önemli misyonlarından biri olan daha bilinçli ve daha üretken toplumun meydana gelmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Yapılan çalışma ile üniversite adaylarının ortaöğretim basamağında, mesleki bilgilendirme ve bireyin geleceğe dair vizyon belirleme alanı olan rehberlik eğitiminde bazı problemlerin mevcut olduğu görülmektedir. Bu öngörüden hareketle, özellikle ortaöğretim rehberlik ve mesleki danışmanlık etkinliklerinde, teorik metotla birlikte birebir gözleme dayalı kariyer gezileri tarzındaki belirli ölçülerde deneysel metotların uygulanmasına da ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Alkan, Reha Metin - Suiçmez, Menderes - Aydınkal, Mehmet - Şahin, Menekşe (2014), 'Meslek yüksekokullarındaki mevcut durum: sorunlar ve bazı çözüm önerileri', *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, Cilt.4, Sayı.3, (133-140).
- Batur, H. Zeynep - Adıgüzel, Orhan (2014), 'Schein'in Kariyer Değerleri Perspektifinde Öğrencilerin Kariyer Tercihlerini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma: Isparta İli Fen Lisesi Öğrencileri Örneği', *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı.42, (327-348).
- Başar, Hüseyin (2003), 'Önyargısız ve ezbersiz eğitim', *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Cilt.34, Sayı.34, (214-235).
- Çakır, Mehmet Ali (2004), 'Mesleki karar envanterinin geliştirilmesi', *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt.37, Sayı.2, (1-14).
- Çulha, Meral- Atlas Dereli, Aynur (1987), 'Atılganlık eğitimi programı', *Psikoloji Dergisi*, Cilt.6, Sayı.21, (124-127).
- Decenzo, David A. - Robbins, Stephen P. (2007), 'Fundamentals Of Human Resource Management', *John Wiley ve Sons, Inc.: United States Of America*.
- Ekinci, Hatice (2013), 'Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algılarının bazı değişkenler bakımından incelenmesi', *Mehmet Akif Ersoy üniversitesi eğitim bilimleri enstitüsü dergisi*, Cilt.2, Sayı.2, (52-64).
- George, Darren - Mallery, Paul (2010), *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference* 18.0 update. 11. Baskı, Paperback, sep.
- Göregenli, Melek (2013), 'Önyargıyı ve Ayrımcılığı Azaltmak', *çok boyutlu yaklaşımlar, istanbul bilgi üniversitesi sosyoloji ve eğitim çalışmaları birimi (seçbir)*.
- Kalaycı, Şeref (2014), *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Asil Yayınevi, Ankara.
- Koç, Saim - Gün, Nil (2007), *Özsaygı: Öncelikler listende kaçınıcı sıradasın*, Kuraldışı Yayıncılık, İstanbul.

- Kutlu, Mustafa (2002), 'Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentileri', *Eğitim ve Bilim*, Cilt.27, Sayı.123, (22-30).
- Memduhoğlu, Hasan Basri (2008), 'Örgütsel Sosyalleşme Ve Türk Eğitim Sisteminde Örgütsel Sosyalleşme Süreci', *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt.5, Sayı.2, (137-153).
- Örs, Ferlal (2011), 'Meslek Yüksekokullarının Toplumsal İşlevi Bir Meslek Yüksekokulunun Kurumsal İmaj Araştırması', *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Sayı.1, (10).
- Örs, Ferlal (2003), "Meslek Yüksekokullarının Toplumsal İşlevi, Bir Meslek Yüksekokulunun Kurumsal İmaj Araştırması", *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı.10, (4).
- Özden, Mehmet Cemil (2015), 'Üniversite Yönetmelikleri Çerçevesinde Kariyer Merkezlerinin Amaç ve Faaliyetleri', *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt.7, Sayı.12, (145-169).
- Özpolat, Abdulvahap (2010), 'Ailede Demokratik Sosyalleşme', *Aile ve Toplum*, Cilt.5, Sayı.20, (9-24).
- Özyürek, Ragıp - Atıcı, Meral Kılıç (2016), 'Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi kararlarında kendilerine yardım eden kaynakların belirlenmesi', *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, Cilt.2, Sayı.17, (33-42).
- Saylan, Türkan (1990), *Bir Sağlık Bilimci Gözüyle Üniversite ve Toplum, Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözümler*, Cem Yayınevi, İstanbul, s. 31-36.
- Şahin, İdris - Zoraloğlu, Remzi Yunus - Fırat, Necla Şahin (2011), 'Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları', *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Cilt.17, Sayı.3, (429-452).
- Üskül, Zafer (1990), *Taşra Üniversitelerinin Kültürel Etkinlikleri ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Örneği, Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözümler*, Cem Yayınevi, İstanbul, s. 289-294.
- Yıldız, Emel - Talih, Duygu (2011), 'Üniversitelerin Kalkınmadaki Rolü: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği', *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, Cilt.6, Sayı.2, (269-287).
- Yılmaz, Mehmet - Karadeniz, Oğuz (2011), 'Öğrenci adaylarının tercih ettikleri programlara kayıt yaptırmama nedenleri ve yeniden yapılandırma', *Pamukkale üniversitesi araştırması. Çalışma İlişkileri Dergisi*, Cilt.2, Sayı.2, (66-77).
- Yılmaz, Mehmet Taki (2004), 'Okullardaki Mesleki Rehberlik Uygulamalarında İki Temel Sorun Öğrencilerin Alan/Bölgelere Yönelik "Mesleki Benlik Tasarımları" nın Oluşumuna Okul Ortamının Etkisi Üzerine Bir İnceleme', *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.